

MBS Eindhoven voor speciaal onderwijs en voortgezet speciaal onderwijs

Jacob Oppenheimstraat 1

5652 HG Eindhoven

040 2 51 58 59

mbs.administratie@ssoe.nl

Schoolondersteuningsprofiel

MBS Eindhoven

t.b.v. het Samenwerkingsverband Passend onderwijs Eindhoven e.o. (30.07)

Datum teambespreking: september 2013
Positief advies MR: oktober 2013
Vaststelling bestuur met datum: 1 november 2013

Inhoudsopgave Schoolondersteuningsprofiel MBS Eindhoven

	pagina
1. Inleiding	3
2. Algemene gegevens	4
2.1 Onderwijsvisie/schoolconcept	4
2.2 Kengetallen leerlingenpopulatie huidig schooljaar en de afgelopen 3 schooljaren	6
3. Basisondersteuning	7
3.1 Schoolondersteuningsprofiel MBS	8
3.2 Kwaliteitsbewaking: Opbrengst- en handelingsgericht werken	9
3.3 Cyclus van leerlingenzorg op de MBS	10
4. Leerroutes en uitstroomprofielen	11
4.1 Opbouw van de leerroutes	12
Bijlage A: Beschikbare deskundigheid	15
Bijlage B: Ambulante begeleiding	17

1. Inleiding

Voor u ligt het schoolondersteuningsprofiel van de MBS (SOP). Het is een uittreksel van een groter geheel met bijlagen, maar nu ingevuld naar het format van het Samenwerkingsverband. In eerste instantie is het SOP een intern verantwoordingsstuk van waaruit gewerkt wordt, maar uiteraard ook, beschikbaar voor ouders, samenwerkingsverbanden, collega-scholen of instellingen, zodat meerderen er hun voordeel mee kunnen doen en weten wat men kan verwachten van de MBS. Het schoolondersteuningsprofiel is het 'kloppende hart' van onze organisatie, het behelst namelijk het totale onderwijsinhoudelijke deel van de school en raakt daarmee de kern van het bestaansrecht van de school.

Het is ook een vertaling van wetgeving, beleidsvoornemens, visie en schoolontwikkeling van afgelopen jaren. Daarmee zegt het ook veel over de kwaliteit van onze school. We denken met dit stuk de toekomst van Passend Onderwijs met vertrouwen tegemoet te kunnen treden.

De MBS zit in de fase waarin ze krachtige stappen heeft gemaakt in het opbrengstgericht denken en handelen. De planmatigheid is enorm toegenomen door de invoering van de leerlijnen, het Passend Lesmodel, de leerroutes en sinds 2012 het onderwijsondersteuningsprofiel en inmiddels een tweede versie 2013.

De planmatigheid van werken is terug te zien in het handelen van de leraren, de onderwijsondersteuning, en planmatigheid in de innovaties en verbeterprocessen. Daarbij zijn we ons bewust van het waarom? Altijd voor de leerlingen die aan ons zijn toevertrouwd; dat is een grote verantwoordelijkheid, want het gaat om leerlingen die een beperking en een ontwikkelingsachterstand hebben. Samen met de leerling én ouders/verzorgers willen we die weg lopen en het ontwikkelingsperspectief vorm geven, ieders vanuit de eigen verantwoordelijkheid. We willen te allen tijde verantwoording kunnen afleggen over de opbrengsten, het leren en onderwijzen, de onderwijsondersteuning (leerlingenzorg), onze kwaliteitszorg en de keuze voor verbeterprocessen.

Het MBS-team laat hiermee ook haar ambitie en professionaliteit zien. Met recht durf ik te zeggen sterk, passend en bevlogen.

Er zal zeker in de toekomst nog een volgende versie komen, die zal dan gevoed zijn door nieuwe ervaringen, inzichten en ontwikkelingen.

Henk Smeets, directeur

2. Algemene gegevens

School:

MBS Eindhoven

Jacob Oppenheimstraat 1

5652 HG Eindhoven

T. 040-251 58 59

E. mbs.administratie@ssoe.nl

W. www.mbseindhoven.nl

Directeur de heer H.C.J. Smeets

Bestuur:

Stichting Speciaal Onderwijs Eindhoven

Weegschaalstraat 3

5632 CW Eindhoven

T. 040-2163850

F. 040-2163849

E. secretariaat@ssoe.nl

W. www.ssoe.nl

Directeur/bestuurder mevrouw A.J.M. Smolders

MBS Eindhoven heeft een samenwerking met Lunetzorg en onderhoudt goede contacten met meerdere partners en stakeholders.

2.1 Onderwijsvisie/schoolconcept

De MBS staat voor belangrijke veranderingen. Per 1-8-2013 is de Wet Kwaliteit (V)SO van kracht en per 1-8-2014 is de stelselverandering Passend Onderwijs een feit. Hierdoor zal het gehele primair (PO) en voortgezet onderwijs (VO) ingrijpend veranderen.

De MBS heeft haar doelgroep de afgelopen jaren enorm zien veranderen en verschuiven, met name in verscheidenheid en complexiteit. Met de eisen die de wet stelt, de veranderende doelgroep en de toegenomen complexiteit heeft de MBS gerichte keuzes gemaakt in visie en beleid. Daarbij heeft ze vooral ingezet op ambitie en kwaliteit. De instroom van jonge kinderen is kleiner geworden; het VSO is momenteel de grootste afdeling.

De keuze voor opbrengstgericht werken is wettelijk bepaald in de Wet Kwaliteit, maar wat betekent dat concreet voor de doelgroep zeer moeilijk lerenden? Deze vraag hebben wij ons gesteld en daar zijn we een paar jaar geleden mee aan de slag gegaan.

Onze visie

De MBS Eindhoven houdt rekening met en toont respect voor de handicap of liever gezegd de beperking van het kind en de houding van de ouders in het omgaan met die beperking. Het onderwijssysteem van de MBS Eindhoven heeft als fundamenteel kenmerk dat er ruimte en aandacht

is voor ieder kind. Dit is voor de medewerkers/begeleiders van de MBS telkens weer een nieuw avontuur van uitdaging en het zoeken naar mogelijkheden.

Soms is het niet eenvoudig om de scheiding tussen onderwijs, zorg en ondersteuning aan te geven. Voor de ontwikkeling van onze leerlingen is het belangrijk dat we aandacht besteden aan zowel de leervakken en vakgebieden als zelfredzaamheid, communicatie, gedrag en de sociale vaardigheden en competentie.

We bereiden leerlingen voor op een zo zelfstandig mogelijke deelname aan de maatschappij waar het gaat om wonen, werken en vrijetijdsbesteding.

Daarom willen we dat de afhankelijkheid uiteindelijk zo klein mogelijk wordt. Leerlingen moeten door succeservaringen en aanmoediging zelfvertrouwen krijgen om zaken zelf te doen.

De mate waarin de zelfstandigheid en zelfredzaamheid behaald wordt is sterk afhankelijk van de mogelijkheden van de individuele leerling en de directe omgeving (thuis, school, stageplek, arbeidsomgeving, gezinsvervangend huis, clubs e.d.) waarin het kind of de jongvolwassene verblijft.

De leef- en werkomgeving moet dan ook zo optimaal en veilig mogelijk zijn voor de leerling. Voor de een kan dit betekenen dat een omgeving zeer gestructureerd en voorspelbaar is, voor een ander wordt er gewerkt vanuit een zekere structuur naar uitdaging, meedenken, meedoen en integratie. Als school willen we problemen vroegtijdig signaleren, bespreekbaar maken en er adequaat naar handelen, zodat mogelijk probleemgedrag voorkomen kan worden.

De leerling maakt zich in de schoolperiode zoveel mogelijk vaardigheden eigen die voor zijn/haar toekomst belangrijk zijn. Deze vaardigheden kunnen variëren van het leren veters strikken, sociale vaardigheden tot het leren lezen, maar ook het leren werken, waarbij het accent vooral ligt op de toepassing in de praktijk, het leven van alledag.

Daarnaast vindt er een individuele afstemming plaats op het gebied van communicatie, waarbij het kind (alternatieve) mogelijkheden krijgt aangereikt om te communiceren. Niet ieder kind is in staat alle vaardigheden te leren die aangeboden worden. Steeds weer zal gekeken worden naar de individuele mogelijkheden van het kind en de gewenste ontwikkeling voor de toekomst.

Als alle ter beschikking staande middelen en personele inzet nog ontoereikend blijken dan zal in nauw overleg met de ouders serieus gekeken worden hoe een zeer intensief onderwijsleerarrangement vorm gegeven kan worden in de vorm extra begeleiding van externen bijv. door mogelijke AWBZ-gelden/ PGB in de vorm van ondersteunende begeleiding, verzorging of activerende begeleiding. Mensen met een verstandelijke beperking hebben recht op een volwaardige deelname in de maatschappij. Zij maken deel uit van die maatschappij en zijn met alle inspanningen van de laatste tientallen jaren steeds meer geëmancipeerd en geïntegreerd binnen onze maatschappij. We zijn er echter nog steeds niet; de school wil een bijdrage leveren aan verdergaande integratie van de verstandelijk beperkte medemens in onze moderne westerse maatschappij op het gebied van wonen, werken en vrijetijdsbesteding.

Visie op autisme

Onze school kent een groot aantal leerlingen waarbij naast de verstandelijke beperking een stoornis in het autistische spectrum (ASS) is vastgesteld. Bij mensen met ASS is sprake van een informatieverwerkingsstoornis. ASS heeft een grote invloed op alle aspecten van het functioneren van deze leerlingen en vaak kunnen leerlingen met deze dubbele beperking hun cognitieve capaciteiten niet optimaal benutten.

In het onderwijs stellen wij het bieden van veiligheid in de vorm van verduidelijking en voorspelbaarheid voorop (op het gebied van communicatie, activiteiten, tijd, ruimte, personen,

begeleidingsstijl). Voor deze leerlingen zijn dit voorwaarden om open te kunnen staan voor leren. Het autisme ziet er in iedere levensfase anders uit, het onderwijs zal hier ook steeds op aangepast moeten worden.

Gedrag wordt gezien als 'het topje van de ijsberg'. Het gaat niet enkel om het verminderen van dit gedrag maar juist om de signaalfunctie van dit gedrag (vaak zijn dan zaken onduidelijk en wordt een leerling overvraagd).

Vanuit een structuurvolle omgeving, de klas, wordt gebruik gemaakt van onderdelen uit de methodiek TEACCH (Treatment and Education of Autistic and related Communication handicapped CHildren). Belangrijkste doelstelling is het verbeteren van de communicatieve vaardigheden en het ontwikkelen van een zo groot mogelijke mate van autonomie. Hierbij staat een individueel afgestemde aanpak, die in zoveel mogelijk situaties wordt doorgevoerd, centraal. Binnen de school is dit bijvoorbeeld zichtbaar in gevisualiseerde dagprogramma's en activiteiten, werkorganisatie met mandjes, PECS (Picture Exchange Communication System), etc. Ook de afstemming met ouders behoort tot een van de basisprincipes van TEACCH.

De afgelopen jaren zijn steeds meer aanvullende behandel- en begeleidingsstrategieën ontwikkeld voor deze leerlingen. Voor zover het past binnen bovenstaande visie en mogelijk is binnen onze school willen wij ouders ondersteunen bij het inzetten hiervan.

Visie op communicatie

Taal op onze school richt zich op: de ontwikkeling van vaardigheden voor het doelmatig gebruik van taal in alledaagse situaties; de verwerving van kennis en inzicht in betekenis, gebruik en vorm van taal (sterk afhankelijk van de individuele mogelijkheden), het beleven van genoeg aan het gebruik van taal als communicatie- en expressiemiddel

Gedrag van leerlingen zegt iets over de communicatievaardigheden, sterker nog: GEDRAG= COMMUNICATIE. Communicatie is essentieel in de interactie tussen mensen. Wanneer de taal-spraakontwikkeling moeilijk verloopt, moet er naar alternatieven gegrepen worden. Op school wordt gewerkt volgens de principes van Totale Communicatie, dat wil zeggen dat alle vormen van communicatie (zowel verbaal als non-verbaal) worden gestimuleerd.

2.2 Kengetallen leerlingenpopulatie huidig schooljaar en de afgelopen 3 schooljaren

MBS	1-10-2010	1-10-2011	1-10-2012	1-10-2013	2014 geschat
School SO/VSO en ZMLK-MG	212	225	207	212	205
Ambulante begeleiding	94	85	76	61	55
Totaal MBS	306	310	282	282	263

3. Basisondersteuning

We willen een goede school zijn voor onze leerlingen d.w.z. een school waar leerlingen zich thuis voelen, zich conform hun mogelijkheden ontwikkelen en uitgedaagd worden om te groeien naar een zo zelfstandig mogelijke volwassenheid. Dat is onze taak, onze opdracht.

In elk schooljaar en in de gehele schoolloopbaan zitten gerichte ijkmomenten (besprekingen rondom het ontwikkelingsperspectief, groepsplanbesprekingen, overgang SO-VSO, evaluatie van leerroute, MDO's, CvB's) om vorderingen te inventariseren, te volgen en te evalueren. Dit wordt altijd met ouders besproken. Het welzijn en de mogelijkheden van de leerling zijn daarbij het uitgangspunt. Een paar jaar geleden hebben we met elkaar de drie kernwaardes van de MBS geformuleerd, kernwaardes die er voor ons echt toe doen; zij komen in ons dagelijks handelen, maar ook in de vastgestelde gedragsprotocollen tot uitdrukking:

1. **RESPECTVOL MET ELKAAR OMGAAN**; in de driehoek leerling-medewerker-ouder. Dit impliceert voor ons gedrag, dat in woord en daad eerlijkheid, integriteit, open en heldere communicatie, accepteren van de ander zoals hij/zij is, tolerantie, professionaliteit, en uitgaan van positieve bedoelingen laat zien;
2. **VERANTWOORDELIJKHEID**; iedereen neemt zijn verantwoordelijkheid vanuit zijn taken en bevoegdheden die hij heeft en kan daar op aangesproken worden. De basis om deze kernwaarde goed vorm te geven is, om vanuit betrokkenheid, met humor en plezier hebben in je werk, vertrouwen en ruimte krijgen maar ook geven.... te komen tot (persoonlijke) groei;
3. **DENKEN IN MOGELIJKHEDEN/KANSEN**; daar hoort in een grote organisatie uitdaging, ontwikkeling maar ook afstemming, flexibiliteit en planmatigheid bij.

Op de MBS wordt er handelings- en opbrengstgericht gewerkt. Bij handelingsgericht werken stem je als leerkracht het onderwijs doelgericht af op de onderwijsbehoeften van de leerlingen en bepaal je hoe om te gaan met de verschillen tussen de leerlingen. Bij opbrengstgericht werken werk je als leerkracht op basis van verzamelde leeropbrengsten planmatig en resultaatgericht aan het verhogen van de opbrengsten waarbij vooraf een ambitie (leerstandaard) is vastgesteld. Het zijn twee manieren van werken die elkaar niet bijten en heel goed naast elkaar toegepast kunnen worden. Feitelijk doen we beiden op de MBS.

De MBS heeft in de loop der jaren een eigen stromenbeleid met leerroutes ontwikkeld die recht doet aan een reëel uitstroomprofiel van elke individuele leerling.

Leerlingen ontvangen een adequaat aanbod in de leerroute waarin ze geplaatst zijn. Het ontwikkelingsperspectief van de leerling is leidend voor de leerroute waarin hij/zij geplaatst is.

De school kent een systeem van leerlingenzorg- ondersteuning dat bijdraagt aan het feit dat leerlingen zich naar hun mogelijkheden ontwikkelen. De MBS durft ambitieus normen en streefdoelen te stellen zoals aangegeven in dit schoolondersteuningsprofiel (SOP). De ambitie in het gestelde ontwikkelingsperspectief is hoog. Leerlingen zitten in een leerroute die moet leiden naar een vorm van arbeid (leerroute A) of dagbesteding (leerroute B of C, al dan niet arbeidsmatig), in elk geval passend voor deze leerling en als vanzelfsprekend in nauw overleg met de ouders/verzorgers en met de leerling zelf.

Systematisch werken de leraren en ondersteuners aan gestelde doelen met leerlingen, passend bij de gekozen leerroute A, B of C. Die doelen zijn gekoppeld aan de zml-leerlijnen 2012. Binnen een leerroute krijgen leerlingen een basisleerarrangement geboden, met daarnaast een talent- en/of (zeer) intensief arrangement voor die leerlingen die dat nodig hebben.

Tweemaal per jaar onderzoekt, observeert en toetst de leerkracht de vorderingen, resultaten en opbrengsten. Dit is een cyclisch proces, telkens weer wordt gekeken of deze leerling zich conform zijn/haar mogelijkheden ontwikkeld. 3x Per jaar wordt de voortgang met ouders besproken en intern wordt gemonitord, middels de uitkomsten van de groepsplanbesprekingen.

3.1 Schoolondersteuningsprofiel MBS

Werken in leerroutes is een richtlijn voor en geeft houvast bij de vormgeving van passend onderwijs op de MBS. Het expliciteert onze basisondersteuning en onze extra ondersteuning. Hiermee wordt het schoolondersteuningsprofiel van de MBS vormgegeven.

Dit schoolondersteuningsprofiel bewerkstelligt:

- Een betere afstemming van het onderwijsaanbod op en begeleiding van de ontwikkelingsmogelijkheden van de leerling. Het aanbod is zo ingericht dat de leerling een ononderbroken ontwikkelingsproces kan doorlopen.
- Een zo groot mogelijk aantal leerlingen dat de gestelde streefniveaus van de school haalt.
- Het toewijzen van leerlingen aan zorgvuldig samengestelde arrangementen.
- Een efficiënter gebruik van onderwijstijd.
- Ruimte en aandacht voor ieder kind; laat iedere leerling tot zijn/haar recht komen. Dit betekent niet dat iedere leerlingen een afzonderlijke aanpak behoeft.
- Een efficiëntere groepssamenstelling.

(V)SO Kerndoelen ZML onderwijs .

Kerndoelen geven een beeld van het inhoudelijk aanbod van het onderwijs. Kerndoelen zijn ingedeeld in leergebiedoverstijgende en leergebiedspecifieke kerndoelen. Kerndoelen geven een beschrijving van de kwaliteiten van leerlingen op het gebied van kennis, inzicht en vaardigheden en omschrijven het eind van een leerproces, niet de wijze waarop ze bereikt worden.

De school is verantwoordelijk voor het aanbieden van een passend onderwijsaanbod om de leerlingen in staat te stellen die kwaliteiten te verwerven.

Werken in leerroutes is een richtlijn voor en geeft houvast bij de vormgeving van passend onderwijs op de MBS. Het expliciteert onze basisondersteuning en onze extra ondersteuning. Hiermee wordt het schoolondersteuningsprofiel van de MBS vormgegeven.

Het toezichtskader 'Indicatoren basisondersteuning samenwerkingsverband Eindhoven e.o.' is leidend voor de beschrijving van de mogelijkheden van de school. Ook hieraan conformeert de MBS zich vanuit haar eigen verantwoordelijkheid voor haar specifieke doelgroep.

Het toezichtskader van de inspectie van het onderwijs en het meest recente oordeel van de inspectie van het onderwijs zegt veel over de kwaliteit van de school: de leerprestaties (po) en opbrengsten (vo) van de school zijn tenminste voldoende en het onderwijsleerproces of de ondersteuning en begeleiding voldoet aan de gestelde norm.

Een eerste standaard daarvoor is de vraag of de leerresultaten van de leerlingen aan het eind van de basisschool ten minste op het niveau liggen dat verwacht mag worden op grond van de kenmerken van leerlingen.

Voor de meeste scholen geldt dat de inspectie dit akkoord heeft bevonden en dat de school onder normaal toezicht staat. Voor de MBS is dat zeker zo, in haar rapport van dec. 2012 al, geeft de inspectie aan dat de ontwikkelingen van de MBS vertrouwen geven en de school klaar is voor Passend Onderwijs.

Aanvullend op de standaarden van het toezichtskader worden de standaarden voor Handelingsgericht Werken vermeld.

3.2 Kwaliteitsbewaking: Opbrengst- en handelingsgericht werken

Leidende gedachte bij het opbrengstgericht werken binnen Passend onderwijs is het koesteren van hoge verwachtingen. De Stichting Speciaal Onderwijs Eindhoven (SSOE), waarvan de MBS deel uitmaakt, gaat uit van pedagogisch optimisme:

Ieder kind en elke jongere heeft kracht om zich te ontwikkelen. Het aanspreken en uitdagen van deze kracht (ook bij leerlingen met beperkingen of handicaps) is de opgave van ons onderwijs en onze dienstverlening.

In aansluiting hierop is één van de kernwaarden van de MBS: het denken in mogelijkheden. Het model dat hieronder toegelicht wordt, is gebaseerd op het idee van het hebben van hoge verwachtingen van leerlingen en hun mogelijkheden. We spreken leerlingen op hun beste kunnen aan, zowel de leerlingen die meer aan kunnen als de leerlingen die extra zorg behoeven. Bovenstaande vraagt op de MBS pedagogisch gezien een specifieke insteek, namelijk een basiskwaliteit van leerkrachten om gedrag te beïnvloeden.

Data, Duiden, Doelen, Doen (4D):

De MBS heeft een hoog ambitieniveau en wil elke leerling een kwalitatief goed aanbod bieden gebaseerd op data-analyse. De school wil datagestuurd opbrengstgericht werken. Hierbij hanteert de MBS een planmatige aanpak om de kwaliteit van het onderwijsaanbod en van de resultaten systematisch te bewaken en bij te stellen. Door middel van de volgende 4 cyclische stappen:

- **Data:** Op leerling- groeps- en schoolniveau worden de leeropbrengsten van de leerlingen systematisch en frequent verzameld.
- **Duiden:** Deze gegevens worden geanalyseerd op de verschillende niveaus. Op basis van toets- en observatiegegevens worden verbeterdoelen bepaald.
- **Doelen:** Op school- en groepsniveau worden naar aanleiding van de analyse van data eventueel nieuwe inhoud en leerstandaarden (streefdoelen) vastgesteld. Op basis van deze ambities worden onderwijsleerarrangementen opgesteld, die het verschillende groepen leerlingen mogelijk moeten maken om de vastgestelde streefniveaus te halen.
- **Doen:** Elke leerling krijgt een uitdagend onderwijsaanbod dat bijdraagt aan maximalisering van de mogelijkheden van de leerling. De leerkracht werkt doelbewust en planmatig en organiseert dat het onderwijsaanbod is afgestemd op de onderwijsbehoeften van de leerlingen in zijn groep.

De zorgcyclus van de MBS rondom leerling en groep:

- Handelingsgerichte dossieranalyse leidt tot een vertaalslag van de onderwijsbehoeftes binnen de context van de school en thuissituatie in directe en haalbare handelingsuggesties.

De leerkracht vertaalt dit profiel naar een goede begeleiding van de leerling in de groep door middel van een groepsplan en een op leerling- niveau door middel van een onderwijsperspectiefplan OPP.

- Op basis van de ontwikkelingsperspectiefplannen van alle leerlingen wordt een groepsplan opgesteld.
- Voor het aanbieden van leerstof worden de leerlijnen van de WEC-Raad (IQ<35 en ZML 2012) gebruikt. Vanaf schooljaar 2013-2014 wordt er op de MBS gewerkt met de herziene ZML-leerlijnen 2012 (In bijlage 9 en 10 wordt de koppeling tussen de vakgebieden SO en VSO verduidelijkt).
- De ontwikkeling van de leerlingen wordt gevolgd m.b.v. een toetskalender. Resultaten worden geregistreerd d.m.v. CITO LOVS.
- Door middel van groepsplanbesprekingen en klassenconsultaties wordt het onderwijsleerproces in de groep gevolgd, geëvalueerd en bijgesteld.
- In oudergesprekken, MDO's (multi-disciplinair overleg), zorgteam en CVB (commissie van begeleiding) wordt de specifieke ontwikkeling op leerlingniveau gevolgd in het licht van het opgestelde ontwikkelingsperspectief. De mogelijkheden van de leerling, de ouders en de leerkracht bepalen wat er nodig is.

Per schooljaar 2013-2014 is er voor iedere leerling een ontwikkelingsperspectief (OPP) opgesteld en met ouders besproken. Instroom- en uitstroomgegevens leiden tot een instroom- en uitstroomprofiel. Vervolgens wordt het onderwijsaanbod (leerroute-streefniveau-arrangement) bepaald. Opbrengsten n.a.v CITO-LOVS worden per vakgebied per toetsperiode in kaart gebracht. De onderwijsbehoefte en de begeleidingsstijl/aanpak komen samen met de belemmerende en stimulerende factoren in beeld.

Drie keer per jaar worden er groepsplanbesprekingen gehouden, waarbinnen alle OPP's van de leerlingen van de groep samenkomen. Alle leerkrachten beoordelen een streefniveau vanuit dezelfde criteria, die opgesteld zijn als 'beoordelingscriteria' Zij bekijken vervolgens voor hun groep wat de groep nodig heeft; Wat zijn de onderwijsbehoefte? Hoe ziet het handelen van de leerkracht eruit? Alle benodigde documenten, die nodig zijn om goed zicht te krijgen op de groep en om een gedegen groepsplan te smeden, zijn in 'groepsplanmap' bijeen gebracht. Op basis van de groepsplanbespreking wordt het groepsplan opgesteld (2x per jaar). De conclusies van de groepsplanbesprekingen komen vervolgens ter bespreking in de Commissie van Begeleiding.

3.3 Cyclus van leerlingenzorg op de MBS

Alle leerkrachten, ongeacht de leerroute, doorlopen drie keer per jaar de cyclus van handelingsgericht werken met de bijbehorende stappen van ontwikkelingsperspectief (OPP) en groepsplan:

Waarnemen

- verzamelen van (toets/observatie)gegevens (OPP), evalueren vorig plan
Hoe gaat het met de ontwikkeling van de leerlingen in mijn groep?
- Signaleren van leerlingen met specifieke onderwijsbehoefte

Welke leerlingen vallen op door een lage of hoge toetsscore ? Is er incidenteel sprake van terugval/sterke vooruitgang of speelt dit al langere tijd ?

Begrijpen

- Onderwijsbehoeften benoemen

Wat vragen deze leerlingen van mij ?

- Reflecteren op eigen handelen van de leerkracht

Hoeveel tijd heb ik besteed? Heb ik de juiste werkvormen ingezet ? Doelgerichte lessen aangeboden?

Plannen

- Het clusteren van leerlingen

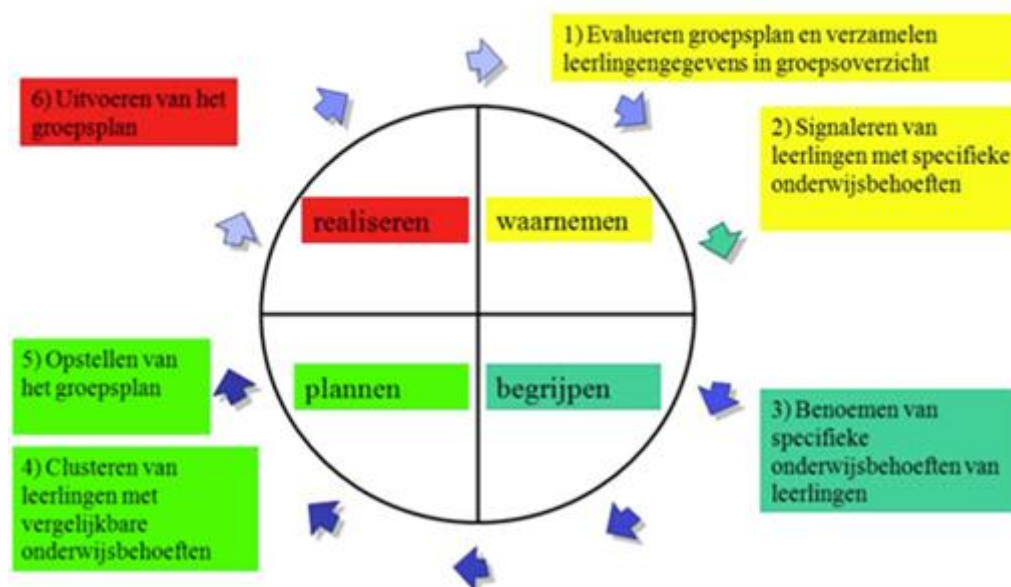
Welke leerlingen kan ik hiervoor bij elkaar brengen als (tijdelijk) groep(je), omdat ze (ongeveer) hetzelfde van mij vragen ?

Realiseren

- Uitvoeren van het groepsplan

Op welke momenten doe ik wat en hoelang ?

Handelingsgericht werken

4. Leerroutes en uitstroomprofielen

Wij bieden gedifferentieerd onderwijs binnen een passende groepssetting aan, waarmee wij ondersteuning bieden aan de grote verscheidenheid aan capaciteiten en onderwijsbehoeftes binnen het ZML-onderwijs.

Dit wordt gerealiseerd door drie leerroutes te hanteren:

- Leerroute A

- Leerroute B

- Leerroute C

De mogelijkheden van de leerling uiten zich in een resultaat op de leerlijn. Dit resultaat is bepalend voor de plaatsing in leerroute A, B of C. Leerroute A, B en C resulteren in een ander uitstroomniveau op de leerlijn.

4.1 Opbouw van de leerroutes

De keuze is gemaakt om in het SO (leerroute A t/m 12 jaar én leerroute C t/m 13 jaar) en de onderbouwgroepen van het VSO (tot en met 13 jaar) te werken met 2 leerroutes. Vanaf de leeftijd van 14 jaar wordt in het VSO gewerkt volgens 3 leerroutes.

Dit kan als volgt worden voorgesteld:

Leerroute A	13	Leerroute 14
		Leerroute B 14
Leerroute C	13	Leerroute C 14

Convergente differentiatie:

Op de MBS is gekozen voor convergente differentie tot 14 jaar. De doelen blijven gelijk maar de aanpak, leertijd is meer of minder intensief. Het leerstofaanbod bepaalt in dit model de organisatie. Bovendien worden leerlingen zoveel mogelijk per leerroute ingedeeld op kalenderleeftijd!

Onderliggend is het idee dat daarmee tot en met een leeftijd van 13 jaar wordt geïntensiveerd om met een zo groot mogelijke groep leerlingen de gestelde doelen te behalen.

Het door laten werken in de stof zou leiden tot divergente differentiatie, wat leidt tot versnippering van de instructie van de leerkracht. Dit is niet wat wij als school nastreven !

Uitstroombestemmingen:

Leerroute A leidt toe naar: een begeleide vorm van werk op de reguliere arbeidsmarkt. (Niveau 12 op de leerlijn, ongeveer vergelijkbaar met eind groep 5 in het regulier onderwijs.) Uitstroom naar vervolgonderwijs wordt in de toekomst waarschijnlijk nihil door MBO-criteria en veranderende indicatiestelling.

Leerroute B leidt toe naar: een vorm van arbeidsmatige/taakgerichte dagbesteding. (Niveau 10 op de leerlijn, ongeveer vergelijkbaar met eind groep 4 in het regulier onderwijs.)

Leerroute C leidt toe naar: een zeer intensief begeleide vorm van dagbesteding. (Niveau 5 op de leerlijn ongeveer vergelijkbaar met eind groep 1 in het regulier onderwijs.)

13-Jarigen leerlingen met een talentarrangement, die leerroute A volgen, kunnen mogelijk doorstromen naar vervolgonderwijs; PRO.

Onderwijsleerarrangementen op de MBS:

Hoe realiseren wij dat zoveel mogelijk leerlingen de streefniveaus van de school halen?

Dit wordt mogelijk gemaakt door binnen elke leerroute 4 onderwijsleerarrangementen te onderscheiden:

- 1. Talent arrangement (TA)** → (basisondersteuning)
- 2. Basisarrangement (BA)** → (basisondersteuning)
- 3. Intensief arrangement (IA)** → (basisondersteuning)
- 4. Zeer intensief arrangement (ZIA)** → (extra ondersteuning)

Functie van het werken in onderwijsleerarrangementen

In het kader van Passend Onderwijs kiezen we ervoor om te werken met onderwijsleerarrangementen. Dat betekent dat het onderwijs nadrukkelijker ingericht wordt op onderwijsaanbod (van de ZML-leerlijnen en de Vijfwijzer) gekoppeld aan de kalenderleeftijd van leerlingen (4 tot 20 jaar). Daarmee wordt meer doelgericht en opbrengstgericht gewerkt. De school kiest voor het werken met 2 a 3 leerroutes met daarbinnen 4 onderwijsleerarrangementen (aanpakken). Er wordt planmatig een onderwijsaanbod gecreëerd dat afgestemd is op de onderwijsbehoefte en het ontwikkelingsperspectief van de leerlingen en dat een ononderbroken onderwijsleerproces voor alle leerlingen waarborgt.

Door het werken met onderwijsleerarrangementen geven we invulling aan recente onderwijsontwikkelingen:

Passend onderwijs (leerling krijgt zoveel mogelijk uitdagend onderwijs dat bij hem/haar past op grond van mogelijkheden, ontwikkelingsperspectief en onderwijsbehoefte, gericht op maximaliseren van mogelijkheden)

Opbrengstgericht werken (planmatig, afstemming over doelen, hoog ambitieniveau, kwalitatief goed aanbod gebaseerd op data-analyse)

Het werken met groepsplannen: (leerlingen worden toegewezen aan arrangementskaarten, leerlingen profiteren van het groepsaanbod, voorkomen van individueel onderwijs)

Het werken met ontwikkelingsperspectieven (focus ligt bij toewijzing aan arrangementen op behaalde resultaten gecombineerd met vooraf bepaald vastgesteld uitstroomperspectief, het ontwikkelingsperspectief geeft een inschatting van de ontwikkelingsmogelijkheden door instroomniveau en verwacht uitstroomniveau met elkaar te verbinden, prognose van de uitstroombestemming)

Handelingsgericht werken (afstemmen van onderwijssituatie op specifieke kindkenmerken en onderwijsbehoefte met daarbij een centrale rol voor het leerkrachtgedrag, wat heeft het kind nodig om deze doelen te kunnen bereiken?)

Het schoolondersteuningsprofiel van de school (Wat is onze basiszorg en welke extra zorg biedt de school? Elke leerkracht moet standaard in de klas talent-, basis- en intensieve ondersteuning kunnen bieden. Welke doelen streeft de school na met te onderscheiden leerlinggroepen/hulpvragen binnen de school?)

Toewijzing aan onderwijsleerarrangementen

Op grond van beheersingsniveau op de leerlijn worden leerlingen toegewezen aan onderwijsleerarrangementen.

Het beheersingsniveau op de leerlijn is namelijk het resultaat (output) van de beschreven dimensies (zie hoofdstuk 5). Kijkend naar de tussendoelen per leerroute is het beheersingsniveau bepalend voor het toewijzen van een leerling aan een bepaald onderwijsleerarrangement. Hieronder worden de onderwijsleerarrangementen toegelicht.

1. Talent arrangement (TA) (basiszorg):

Leerlingen die het basisarrangement beheersen krijgen in dezelfde tijd meer, verrijkende / verdiepende leerstof. Dat betekent dat zij geen hogere doelen krijgen, maar dat zij de basisdoelen in een moeilijker context oefenen, toepassen. Bovendien zal de leerling minder/kortere/andere

instructie krijgen van de leerkracht en worden leermiddelen ingezet die een groter beroep doen op zelfstandige toepassing van vaardigheden en transfer.

Het ambitieniveau voor deze leerlingen is het behalen van de gevorderde standaard. Zij volgen binnen deze groep het talentarrangement (TA).

2. Basisarrangement (BA) (basiszorg):

Alle leerlingen krijgen in de groep tenminste het Basisarrangement (BA) aangeboden. Dit zijn onderwijsinhouden, die erop gericht zijn de streefdoelen die zijn vastgesteld, te realiseren (blauw leerroute A of geel leerroute C). Hierbij is het Passend lesmodel (direct instructiemodel) van toepassing. (Algemene leerkrachtaardigheden, zie bijlage 2) Binnen het basisarrangement krijgen de leerlingen allen hetzelfde lesaanbod, dus dezelfde gestelde doelen, op dezelfde wijze en met dezelfde tijdsduur aangeboden. Voor ieder basisarrangement, ongeacht het vakgebied, wordt als richtlijn de urenverdeling uit bijlage 1 gehanteerd. Dit is per leerroute uitgesplitst.

3. Intensief arrangement (IA) (basiszorg):

Sommige leerlingen worden tegelijk aan een Intensiever Arrangement (IA) bovenop het basisarrangement toegewezen. Dit is dus in aanvulling op het basisarrangement d.m.v. stapelen. Dat betekent dat deze leerlingen vaker/ langer, met meer begeleiding, met meer oefentijd, met verlengde instructie, met hulpmiddelen aan dezelfde streefdoelen werken. Hierbij zijn bovenop het algemene instructiemodel specifieke interventies van de leerkracht van toepassing. De leerkracht doet dus meer moeite om binnen dezelfde tijdsbestek dezelfde doelen te bereiken, dus meer doen om de leerling te begeleiden naar de gestelde ambitie.

4. Zeer intensief arrangement (ZIA) (extra zorg):

Een (meestal kleine) groep leerlingen wordt toegewezen aan het Zeer Intensieve Arrangement. Dit zijn leerlingen die zich nog veel vaardigheden eigen moeten maken om de streefdoelen in het basisarrangement ook te kunnen behalen. Deze leerlingen krijgen een nog intensiever aanbod dan de leerlingen in het Intensieve Arrangement. Hierbij worden bijvoorbeeld specifieke leermiddelen, extra gespecialiseerde begeleiding als bijvoorbeeld extra individuele logopedische begeleiding, individuele fysio/ergotherapie, zowel binnen als buiten het klaslokaal als extra ondersteuning door de autismspecialist, binnen of buiten het klaslokaal, pre-teaching etc ingezet. Hierbij zijn bovenop het algemene instructiemodel specifieke interventies van de leerkracht van toepassing.

Ook de leertijd wordt aangepast. Dat betekent overigens bijvoorbeeld dat de leerling minder lestijd aan andere vakgebieden zal kunnen besteden (intensiveren door dispensereren).

Bijlage A. Beschikbare deskundigheid

deskundigheid	beschikbaar		Wijze waarop beschikbaar				Toelichting
	nee	ja	Uit eigen formatie	Op Bestuurs-niveau	Op niveau SWV	Inhuur op afroep	
Logopedist	☐	x	x	☐	☐	☐	3x in dienst
Jeugdarts	☐	x	x	☐	☐	x	GGD
Medewerker BJZ	x	☐	☐	☐	☐	x	
CJG	☐	x	☐	☐	☐	x	Gemeente
ZAT	☐	x		☐	x	x	Netwerk
Fysiotherapeut	☐	x		☐	☐	x	Lunetzorg
Ergotherapeut	☐	x	☐	☐	☐	x	Lunetzorg
Schoolmaatschappelijk werker	☐	x	x	☐	☐	x	MEE
Psycholoog en psychologisch medewerker	☐	x	x	☐	☐	x	2x in dienst
Orthopedagoog	☐	x	x	☐	☐	x	1x in dienst
Speltherapeut	x	☐	☐	☐	☐	x	Op afroep
Remedial teacher	☐	x	x	☐	☐	x	Op afroep
Motorisch remedial teacher	☐	x	☐	☐	☐	x	Op afroep
Coach en video interactie begeleiding	☐	x	x	☐	☐	x	Beschikb
Ambtenaar leerplicht	☐	x	☐	☐	☐	x	Gemeente
Politie	☐	x	☐	☐	☐	x	Gemeente Politie
Aandachtsfunctionaris Autisme	☐	x	x	☐	☐	x	In eigen dienst
Expertise cluster 3 het zeer	☐	x	x	x	☐	x	Middels externe

moelijk lerende kind							dienst SSOE
Leergang ZML op heilpedagogische grondslag, vrije-school gedachte	☐	x	x	x	x	☐	Middels samenw. met Novalis

Checklijst/instrument

Algemene gegevens van de school:

School :	MBS Eindhoven (MBS)
Adres:	Jacob Oppenheimstraat 1 5652 HG Eindhoven
Brinnr:	19HT www.mbseindhoven.nl
Directeur:	Henk CJ Smeets
Telefoon:	040 251 58 59
Email:	h.smeets@ssoe.nl
Internbegeleider(s):	Lotte vrij (SO en OZG) Ellen de Munck (VSO) Monique van Sprang (SO en VSO)
Bestuur:	Stichting Speciaal Onderwijs Eindhoven
Samenwerkingsverbanden waar de MBS direct in participeert	PO Eindhoven e.o. VO Eindhoven/De Kempen

Kengetallen:

Leerlingaantallen (feitelijke aantallen)

Teldatum 1-10-2010	Teldatum 1-10-2011	Teldatum 1-10-2012	(Prognose)Teldatum 1-10-2013
212	225	207	212

Bijlage B: Ambulante begeleiding

De MBS Eindhoven biedt ook ambulante begeleiding en externe dienstverlening; na de invoering van Passend Onderwijs zal hier het e.e.a. in gaan veranderen, omdat de geldstromen anders gaan lopen. Echter de externe dienstverlening van de SSOE blijft hoogstwaarschijnlijk bestaan afhankelijk van de behoefte die daaraan is, vanuit het reguliere veld of samenwerkingsverbanden.

Tot de invoering van het Passend Onderwijs is het zo dat er drie vormen van ambulante begeleiding die worden aangeboden. Na de invoering van Passend Onderwijs zullen hier ongetwijfeld dingen in veranderen.

Terugplaatsings Ambulante Begeleiding (T.A.B.)

Deze wordt aangeboden als de leerling geen indicatie meer heeft voor ZML onderwijs. De leerling gaat dan terug naar het regulier onderwijs, waarbij hij nog een jaar ondersteuning ontvangt vanuit de MBS Eindhoven.

Preventieve Ambulante Begeleiding (P.A.B.)

Deze wordt aangeboden op het moment dat er nog geen indicatie is, maar dat er wel het vermoeden bestaat dat de leerling extra zorg nodig heeft. De ambulante begeleider kijkt met school en ouders mee naar de vraag en de zorgen die zij hebben. Na dossieronderzoek, observaties en een gesprek worden begeleidingadviezen gegeven. Er kan ook ondersteuning worden geboden bij de aanvraag van een indicatie.

Preventieve Ambulante Begeleiding is een gratis dienst die kan worden aangevraagd voor alle vragen binnen onderwijs en voorschoolse opvang op de gebieden van cognitie, taal/spraak, motoriek en gedrag.

Geïndiceerde Ambulante Begeleiding (G.A.B.) per kind of in een arrangement.

Er zijn ook leerlingen met een indicatie voor REC3-ZML die onderwijs volgen in het (Speciaal) Basisonderwijs of Voortgezet Onderwijs, waaronder ook het Praktijkonderwijs. Zij komen in aanmerking voor de Leerlinggebonden Financiering; de 'rugzak'.

Dit betekent dat de ontvangende school extra middelen (geld) krijgt om de leerling te kunnen begeleiden. Dit bestaat bijvoorbeeld uit de inzet van extra personeel, scholing en de aanschaf van materialen. Naast deze middelen krijgt de school ondersteuning van specialisten van de MBS Eindhoven, de ambulante begeleiders. Zij worden in overleg met school onder andere ingezet voor begeleiding van de individuele leerling, ondersteuning van de leerkracht/docent, het verzorgen van scholing op het gebied van cognitie en gedrag en coaching van individuen of groepen. Als er meerdere leerlingen met een REC3-ZML indicatie op de school zijn dan kan er voor gekozen worden de inzet van de ambulante begeleiding te combineren. Dit noemen we dan een arrangement. De ondersteuning naar leerlingen en team wordt dan gecombineerd. Ook leerlingen met een indicatie uit een ander cluster kunnen hierin meegenomen worden.

De ondersteuning is erop gericht is dat leerling zo lang mogelijk naar school gaat in zijn eigen omgeving, samen met broertjes, zusjes en kinderen uit de buurt. Hij of zij doet zoveel mogelijk geïntegreerd mee met de klas. Op de gebieden waar de leerling hulp nodig heeft, bijvoorbeeld bij taal en rekenen, kan extra begeleiding worden ingezet. Het welbevinden van een leerling staat altijd voorop. Hij of zij moet zich in de eerste plaats prettig voelen op school als voorwaarde om te kunnen leren.

Aan de hand van het begeleiding- handelingsplan worden het ontwikkelingsperspectief en de integratie nauwgezet vorm gegeven. Daarbij worden ook leerlijnen gebruikt die speciaal ontwikkeld zijn voor de doelgroep ZMLK. De opbouw hiervan wordt in dit onderwijsondersteuning profiel beschreven. De leerdoelen worden in kleine stapjes vormgegeven zodat de leerling zich zo optimaal mogelijk kan ontwikkelen in een reguliere setting.

Daarnaast bieden we externe dienstverlening dit bestaat uit een aanbod van ZML en autisme specifieke expertise die kan worden ingezet in het regulier onderwijs PO en VO en collega SO SBO onderwijs.

Deze dienstverlening wordt aangeboden in de vorm van collegiale consultatie, workshops of trainingen aan de leerling, de leerkracht, de school/team en het management.

Het jonge kind

- Informatie over vroeg signalering, taal, motoriek, cognitie.

Samenwijzer

- Intervisie over passend onderwijs in de klas.
- Intervisie over passend onderwijs in de klas specifiek gericht op Downsyndroom

Coaching

- Beeldbegeleiding, basiscommunicatie
- Co-teaching

Autisme

- Structuur op school

Specifieke materialen/methoden voor de leergebieden

- Leesonderwijs voor zeer moeilijk lerende kinderen
- Rekenonderwijs voor zeer moeilijk lerende kinderen

Downsyndroom

- Leer strategieën

Mediërend leren

- Dynamic assessment

Pictoword

- Computer programma

Sociale vaardigheden

- Tim en Flapoor
- Stip
- Rots en Water
- Omgaan met anderen

Logopedie

- Communicatietraining
- Logopedische ondersteuning

Tools voor passend onderwijs VO

Opstellen OPP

Vorbereiden op het VO PRO

Lezen van een diagnostisch onderzoek

Arbeidstoeleiding

- PCP en Brug naar Werk